

UYURGEZER FİL¹

Edebiyat... Adına insan ve yaşam denilen gerçekliğin kapılarını aralar. Okurlarını insan ve yaşam gerçekliğiyle buluşturur. Onların insana, yaşama, doğaya ve güzele ilişkin duyarlıklarını besler. Peki, nasıl yapar bunu? Yazınsal nitelikli yapıtlar aracılığı ile...

Uyurgezer Fil... Behiç Ak'ın sanatçı duyarlığı ve çocuk gerçekliğine koşut yaklaşımlarla ürettiği yazınsal nitelikli bir çocuk kitabıdır.

“Şehirde artık hayvanlar yaşayamıyordu. Kediler, köpekler, kuşlar, tavuklar, horozlar ve civcivler gürültüye dayanamadıkları için şehri terk etmişlerdi. Günlerden bir gün; içinde zürafa, aslanlar, kuşlar ve bir de filin olduğu “fakir bir sirk” şehre geldi. Çocuklar sirki görünce çok şaşırdılar. Hayvanları oyuncak zannettiler. Çünkü hayatlarında hiç “gerçek hayvan” görmemişlerdi. Onları sadece oyuncaklarından, çizgi filmlerden ya da kitaplarındaki resimlerden tanıyorlardı...”

Okulöncesi dönem çocukları için hazırlanan Uyurgezer Fil adlı yapıtta, toplumsal bir sorun; gürültü kirliliği çocuk gerçekliğine uygun bir kurguyla ele alınmıştır. Çocuk okur, bu yapıt aracılığıyla gürültü kirliliği sorunu ile karşı karşıya getirilirken; toplumsal yaşamda sorun çözme yöntemine ilişkin birden fazla olumlu dönütle buluşturulur. Çocuk okur, toplumsal yaşamda sorunlar ve başarısızlıklar yaşamamanın olağan bir durum olduğunu, önemli olanın yaşanan sorun ve olumsuzluklar karşısında aklın ve mantığın rehberliğinde hareket etmek olduğunu duyumsar. En etkili sorun çözüm yönteminin iletişim olduğunu sezinler.

Sanatçı duyarlığıyla hazırlanmış, çocuğu görsel okuma yapmaya isteklendirebilecek özgün çizimlerle çocuk, renk ve çizginin yaratıcı anlatım olanaklarıyla buluşturulur. Aynı

¹ Ak, Behiç (2007) *Uyurgezer Fil*. İstanbul: Can.

özgün çizimler, çocuğun görsel algısını devindirmenin yanında, çocuğu insana özgü değişik duygu durumlarıyla tanıştırmayı da kurgu içinde başarmıştır. Ayrıca yapıttaki görsellerin, çocuğa kendi öyküsünü oluşturma olanağı tanınması da yapıtın olumlu bir diğer özelliğidir.

Sonuç olarak Uyurgezer Fil'in çocuğa duyma, duyumsama, düşünme ve düş kurma sorumluluğı ve olanağı tanıyan; çocuğu okuma eyleminde özne kılan, onun okuma kültürüne katkı sağlayan yazınsal nitelikli, görsel ve dilsel bir uyaran olduğu belirtilebilir. Yapıt, okulöncesi dönemdeki çocuklara salık verilebilir.

Esra YOLCU

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Eğitimin Kültürel Temelleri Bölümü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Türkçe Eğitimi Programı (Yüksek Lisans Öğrencisi)